

Θεόκλητος Διονυσιάτης: Υπό το βλέμμα της Πορταϊτίσσης

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Θεόκλητος Διονυσιάτης: Υπό το βλέμμα της Πορταϊτίσσης

(αναρτάται πρώτη φορά στο διαδίκτυο)

...Μετά πορείαν μιας σχεδόν ώρας επεστρέψαμεν εις Καρυάς. Μας εδόθη η ευκαιρία να θαυμάσωμεν πάλιν τας υπερόχους συνθέσεις των τοιχογραφιών του ιερού Ναού του Πρωτάτου και να προσευχηθώμεν εις την παλαιάν αυτήν Βασιλικήν. Δεν θα λησμονήσω τας εντόνους μορφάς και τας κινήσεις των αγίων. Ο Πανσέληνος, αν και έτεμε διάφορον οδόν, εν σχέσει προς την μακράν βυζαντινήν αγιογραφικήν παράδοση, την οποίαν διακρίνει το ασκητικόν πνεύμα, εν τούτοις

επέτυχε με τα σαρκώδη και πλαστικά σώματα να δώσει δυναμικήν τόσο φυσικήν όσο και πνευματικήν έκφρασιν. Υπήρξεν αληθώς μέγας αγιογράφος και μόνον δια το γεγονός της πρωτοτυπίας του εντός της ορθοδόξου πνευματικότητος...

Εξήλθομεν από τον Ναόν, δια να πάρωμεν την οδόν προς την Ιεράν Μονήν των Ιβήρων. Ανέλαβεν ένας σεβάσμιος γέρων Μοναχός να μας δείξη την ατραπόν. Κατά το μέσον της πλατείας ήσαν δύο Μοναχοί συνομιλούντες, ενδεδυμένοι μάλλον ευπρεπώς. Διερχόμενοι πλησίον των ηκούσαμεν μίαν λέξιν υπερήφανον. Ο φίλος μου εστράφη προς εμέ εν εκπλήξει. Ο ευγενής συνοδός μας το αντελήφθη και είπε:

Μη σας κάμνει εντύπωσιν. Είναι άνθρωποι, τέκνα του παλαιού Αδάμ. Ο άνθρωπος, γενικώς, είναι δυστυχές πλάσμα, εάν δε ζη απολύτως πνευματικήν ζωήν. Μη δυνάμενος να εξουδετερώση το δηλητήριο της Εδέμ, όπου ρέει εις τας φλέβας μας, με την ταπείνωσιν, επιδιώκει να εκδηλωθεί, ν' ακουσθή, να φανή, παθαινώμενος ως νήπιον, και εκεί, όπου μόνον το γελοίον υπάρχει. Αρκεί να εκδηλωθή η υπεροχή του, έστω και με ένα πράσον, ολίγον χονδρότερον από εκείνο όπου τρώγει ο ομοτράπεζος εν Χριστώ αδελφός του... Μη εκπλήττεσθε, αδελφοί μου. Ανθρώπινα, πολύ ανθρώπινα πράγματα... Και εμειδίασε θλιβερώς.

—Ανθρώπινα, πάτερ, παρετήρησεν ο φίλος μου, αλλ' όχι χριστιανικά. Ο χριστιανός χωρίς ταπείνωσιν αποτελεί αντινομίαν.

—Ο χριστιανός, είπατε, αδελφέ, παρετήρησεν ο Μοναχός, χωρίς ταπείνωσιν δεν έχει νόημα; Αλλ' εγώ σας λέγω και κάτι πλέον: Ότι ο χριστιανός είναι όλος μυστήριο. Πιστεύεις ότι είσαι ενάρετος; Είσαι φαύλος. Κλαίεις ως αμαρτωλός; Είσαι πλησίον του Θεού. Συνάγεις αγαθά; Σκορπίζεις. Σκορπίζεις επ' αγαθώ; Πλουτίζεις. Πιστεύεις ότι είσαι εξουθένημα; Είσαι μέγας. Πιστεύεις ότι είσαι διάσημος; Είσαι άσημος. Σιωπάς; Είσαι εμβριθής. Πολυλογείς; Είσαι κύμβαλον. Πιστεύεις ότι είσαι σκότος; Τότε ευρίσκεσαι εν απλέτω φωτί.

Διότι όλα τα καλά είναι έλεος Θεού και τίποτε το καλόν εξ ημών. Εις την σφαίραν της ηθικής, ό,τι φρονείς δεν είσαι. Διότι «το οίεσθαι ούκ έα γενέσθαι το οióμενον..

– Αυτά που είπατε, πάτερ, παρετήρησεν ο φίλος μου, είναι κανόνες Μοναχικού βίου, είναι καρποί βιώσεως εν πνεύματι...

—Τω Θεώ δόξα, απήντησεν ο γέρων Μοναχός, και ελαφρώς μειδιάσας μας εχαιρέτισεν, ευχηθείς άνωθεν φωτισμόν. Και εχάθη απο εμπρός μας...

Κατήλθομεν εις την Μονήν και παρηκολουθήσαμεν τον εσπερινόν εις τον ιερόν Ναόν της «Πορταϊτίσεως». Εξήλθομεν αναβαπτισμένοι από την έντονον προσευχήν

και τον κλαυθμόν.

— Τι ζωντανή Εικών, είπε ο φίλος μου. Ωσάν να προτρέπη εις ό,τι χρειάζεται ο κάθε προσκυνητής...

— Πράγματι, απήντησα. Είναι η «Φοβερά Προστασία» Είναι αδύνατον, το θείον βλέμμα της, να μη προκαλέση ιερών δέος...

Εις τον μεγάλον περίβολον της Μονής μας επλησίασεν ένας γέρων Μοναχός. Ήτο χαρούμενος και προσηνής.

— Φαίνεσθε σεμνοί και ευλαβείς νέοι, είπε. Δεν ξεύρω αν σφάλω, νομίζω ότι ήλθατε δια να μονάσετε.

— Ναι, Γέροντα, απηντήσαμε.

—Α, πόσον ωραία και αγία είναι η Μοναχική ζωή! Πρέπει να είσθε ευγνώμονες εις τον Θεόν, δια τον Μοναχικόν σας πόθον. Μη νομίζετε δε, ότι εδώ ευρίσκεσθε τυχαίως. Ουδέν γίνεται αθεεί. Η Παναγία, η οποία έχει το άγιον Όρος υπό την ιδίαν της προστασίαν, αυτή σας έφερε. Και καλά εκάματε να έλθετε να την ευχαριστήσετε... Σας έβλεπα εις τον Ναόν της με πόσην ευλάβειαν και κατάνυξιν προσήχεσθε...

Ο Μοναχός εσιώπησεν. Έκλινε προς το έδαφος την κεφαλήν του. Εφόρει ακόμη το επανωκαλύμμαχον των Μοναχών. Μετ' ολίγον μας προσέβλεπεν επίμονα. Τα μάτια του ήσαν δακρυσμένα.

— Δεν ξεύρετε τι δώρον είναι η ύπαρξίς σας, είπε. Δια να το αντιληφθήτε, πλησιάσατε εκείνον εκεί τον ημίονον. Και έδειξεν ένα ζών. Σταθήτε να τον παρατηρήσετε επ' αρκετήν ώραν. Έπειτα να σκεφθείτε, τι περισσότερον έχετε προσφέρει από το ζών τούτο εις τον Θεόν, ώστε εκείνο να το δημιουργήση ημίονον και σας να πλάση ανθρώπους, «κοινωνούς θείας φύσεως»; Εκείνο θνητόψυχον, παροδικόν, βασανιζόμενον, και σας δι' άληκτον βασιλείαν και μακαριότητα; Να παραμείνετε πλησίον του αλόγου σας υπηρέτου τούτου, να σκέπτεσθε την διαφοράν μεταξύ σας και να κλαίετε, δια την ιδιαιτέραν πρόνοιαν του Θεού. Εάν δεν κλαύσετε, να μη φύγετε εκείθεν... Ο Μοναχός διέκοψε τον λόγον. Είχε πολύ κατανυγή...

..Δια να κατανοήσετε πόσον οφειλέται είσθε εις τον Πλάστην σας, φαντασθήτε — αν δυνηθήτε — το αβυσσαλέον παρελθόν του χρόνου πριν γεννηθήτε. Που είσαστε, κατά το χρονικόν διάστημα εκείνο; Έπειτα· ίδετε τι είσθε σήμερα. Όχι ένα ον, από την απειρίαν του ζωϊκού βασιλείου, εξαφανιζόμενον, «καιρώ φαινόμενον και καιρώ

λυόμενον», αλλ' ένα είδος λογικόν, αθάνατον, δυνάμενον να λέγη προς τον κτίστην του σύμπαντος· «Εγώ και συ!» Δόξα, δόξα, δόξα... Και ο γέρων ανελύθη εις σιωπηλόν κλαυθμόν...

Εμείς από τον θαυμασμόν και την κατάνυξιν εκλαίομεν σχεδόν μαζί του. Δεν είχε δύσει ακόμη ο ήλιος και είχαμε σκύψει τα πρόσωπα, δια να μη φαινώμεθα από τους διερχόμενους Μοναχούς και τους προσκυνητάς...

...Ο Γέρων πάλιν συνέχισε. Κατανοήσατε, αδελφοί μου, από οποίας αβύσσους ανυπαρξίας έρχεσθε και εις οποίας αβύσσους αιωνιότητος εν Θεώ πορεύεσθε... Και ύστερα από άπειρα δεκάκις εκατομμύρια έτη φωτός, να διατηρήτε την συνείδησιν ότι υπήρξατε εις την γην σαρκοφόροι, που εζήσατε, πότε και πώς επολιτεύητε!.. Δύνασθε να το φαντασθήτε; Τι φρονείτε; Βιούντες εντόνως αυτάς τας απολύτους και υπερκοσμίους εννοίας, πώς είναι δυνατόν να μη κλαίετε από φλογεράν ευγνωμοσύνην δια τον ποιητήν σας και να μη θυσιάζεσθε δια την αγάπην Του;

—Ω, άγιε Γέροντα, είπεν αναστενάξας ο φίλος μου. Πόσον θεία και απείρου σημασίας θέματα μας προβάλλετε! Πώς καίονται από τον πόθον αι καρδίαι μας, δια να υπηρετήσωμεν τον Θεόν, δια να ζήσωμεν εν Θεώ, δια να παραταθώμεν εν Θεώ «μέχρι τερμάτων αιώνων», εις ανέκφραστον εν φωτί μακαριότητα...

— Χαίρομαι εκ βάθους καρδιάς, είπεν ο γέρων, που αι καρδίαι σας, ως γη αγαθή, δέχονται τον θείον σπόρον. Πιστεύω εις τον Κύριον, ότι θα γίνετε δόκιμοι μοναχοί προς δόξαν Του. Σας συνιστώ πατρικώς να αγωνισθήτε, μεθ' όλων των δυνάμεων σας να αποβήτε σκεύη της χάριτος. Μη λησμονείτε να προσεύχεσθε πάντοτε μετά κατανύξεως και ταπεινώσεως. Ο Κύριος θέλει να κρούωμεν, να ζητώμεν Πνεύμα Άγιον, όπως είπεν εις τους Αποστόλους Του.

— Ευχαριστούμεν, άγιε Πάτερ, είπα, δια τας πατρικάς νουθεσίας σας. Ενθυμούμαι, ότι ο άγιος Αυγουστίνος προσηύχετο λέγων: «Κύριε, συ που μου έδωκες το αιτείν, δος μοι και το αιτούμενον». Νομίζω ότι είναι μία από τας πειστικωτέρας προσευχάς, αν και διαφαίνεται εις την προσευχήν αυτήν η ιδέα του απολύτου προορισμού.

— Να σας απαντήσω, είπεν ο Γέρων. Βεβαίως η Ορθόδοξος Εκκλησία μας απορρίπτει τον απόλυτον προορισμόν, αναγνωρίζουσα την ανθρωπίνην ελευθερίαν. Αλλά είναι τόσον περιωρισμένα τα πλαίσια της ηθικής ελευθερίας, ώστε να αποτελεί μυστηριώδη πραγματικότητα η σχέσις χάριτος και ελευθερίας. Ας σκεπτώμεθα μετά δέους τα περί Θεού. Ο Θεός, τέκνα μου, είναι όλος έκπληξιν και θαυμασμόν. Ενθυμηθήτε τι έλεγεν ο Μ. Βασίλειος: «Δεν είναι εκπληκτικόν ότι ο Θεός είναι μέγας. Είναι μέγας, διότι είναι μέγας. Εκπληκτικόν είναι ότι εγένετο

τόσον μικρός, ώστε να χωρέση εις ένα ανθρώπινον κέλυφος, να γίνει άνθρωπος. Και ακόμη εκπληκτικώτερον είναι ότι γίνεται ολόκληρος ένα ψίχουλο δια να γίνει ένα με ημάς...»

Και εκλαίομεν...

Θεοκλήτου Διονυσιάτου μοναχού, Μεταξύ Ουρανού και Γης, εκδ. Παπαδημητρίου, 1999

Πηγή: nipsi18.blogspot.gr